

Locuint'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
e in
Strat'a trageratorului [Lövesszutoxa], Nr 6.
Scrisorile nefrancate nu se voru primi decat numai de la corepun-dintii reglari ai „Federatiunii.” Articlii tramisi si republished se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politiciu, literariu, comercialu si economicu.

Va esit Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pest'a, 8./20. fauru, 1872.

Intreaga press'a engleza se occupa merèu cu extravagantele pretensiuni ale statelor unite americane, privitorie la funest'a cestiune Alabama. Diuariul „Times” dechiria, că Anglia nu si-a revocat si neci că si-va revoca consentientul datu la conventiunea din Washington, din contra ea e gat'a si resoluta a lu respecta cu strictetia, dar' nu se pot si neci că se va demitte in una certa, ce avea a se aplana, si nu a se deschide prin conventiunea inchisata. In fine affacerea ajunse inaintea parlamentului, si dechiaratiunea ministrului Gladstone, că conventiunea de Washington inchisata in 8. maiu an. trec. nu concede alta interpretare de cătu cea engleza, si că competitia tribunalului de arbitriu din Geneva nu poate atinge neci cătu e mai putien cestiunea rebonificarii daunelor indirecte, astă resunetu viu in sinulu natiunii angleze, — de unde se vede chiar si evidentu, că ministeriul, consci că existint'a sa e in strinsa legatura cu energi'a ce o va desvolta in acesta cestiune de cătu, nu va recede neci unu pasu de la principiele si pretensiunile ce le-a desvoltat in protestul seu tramis la Washington, ci va merge mana in mana cu natiunea. — De altmintrea tote scirile, atâtua din Anglia cătu si din Americ'a, constata, că ambele parti litigante discuta affacerea din cestiune sine ira et studio, prince cestiunea Alabama a perdu multu din caracterul seu bellicosu de pana aci. Asie Gladstone refusa mai de una-di cererea d'a presintă parlamentului actele referitorie la cestiunea Alabama, si acest'a pentru cuventul, că una asemenea procedura ar' fi inconvenienta facia cu Americ'a, — si totu in aceea di camera representantilor din Washington respinse propunerea generalului Butler d'a intrebă pre presintele Uniunii, daca este adeverata scirea, că Anglia voiesce sè repasiesca de la conventiunea din Washington.

In Germania lupt'a clericalilor si feudalilor contra principelui Bismarck e unicul obiectu de discutiune alu intregei diuariastice. Adversarii lui Bismarck intrebuintieza la curte tote mediocle spre a lu scote din siéa, dar' pana acum'a cu putien, ba chiaru fara neci unu resultatu, de ora-ce legea de inspectiune a scoleloru — carea formeza basa acestei lupte nafructifere — s'a acceptat de camer'a representantilor, si despotul vice-tiaru va sci grigi, că ea sè treca si prin cam'er boierilor.

D'in Francia primiu pre tota diu'a sciri rele pentru consolidarea republicei. Factorii cari si-disputa domnirea in Adunarea natiunale, si prin urmare a supr'a Franciei, sunt partita drepta, centulu dreptu si centrulu stang. — Cam la trei-dieci membri din partita dreptu elaborara dilele trecute unu programmu, in care se cere : restituirea monarciei ereditarie, libertatea religiunaria si de presa, egalitatea inaintea legii, responsabilitatea ministrilor si sistemulu parlamentariu. Programmulu din cestiune s'a presintat contelui Chambord, care ar' ave si ocupe tronul Franciei sub numele de Enricu V., dar' presump-tivul rege nu voiesce sè primesca conditiuni neci chiaru de la cei mai devotati aderinti ai sei, ci tote concessiunile constitutiunale le reserva eschisivu initiativai sale regesci. — D'in contra centrulu dreptu se occupa cu consolidarea republicei si a gatit uromatoriulu projectu : 1) Proclamarea definitiva a republicei, 2) Introducerea unei camere superioare, ai carei-a membri, si anume cete duoi pentru unu departementu, se voru alege de Adunarea natiunale ; si 3) Reinoarea Adunarii natiunale de acum'a. — In fine centrulu stang e preocupat cu alegerea unui vice-presiedinte alu republicei, si, judecandu dupa diuariulu „Bien Public”, neci dlu Thiers nu ar' fi contrariu acestei novatiuni, numai cătua in casulu acestu-as doresce sè fia proclamatu presiedinte pre-vietia.

Reflessiuni
la artichulu „Ce e de facutu” alu Dhu Iosif Hossu, consul. supr. la curtea de comptabilitate.

— — — Quaenam ista jocandi
Saevitia ?

„Pactele, convoscole, etc. nu obliga decat pre cei ce au luat parte la elle. „A le ignoră nu este ertatu.“ Daca D. I. H. intellege aici legea de uniune, apoi Romanii n'au ignorat-o, ma d'in contra au combatutu chiaru si cu armele in mana; nu mai pucinu au combatutu romanii si legile elect. din 1791 si 1848 si le combatu si in diu'a de asta di ; le voru combate, pana aceleia se voru arruncat in armamentariulu cellu ruginitu de unde sunt scose. — Cătu pentru frasea „a nu ne espune eventualitatii, ca legile asta-di sanctiunate, manu sè se nemicesca, ceea ce D. I. H. crede că neci cavalerii autonomiei nu dorescu“, la acest'a nu ne espunem ci ne espunu altii necontentu de 22 de anni in coce. Au numai noi am facutu ca sè se perondedie atate sistemuri si legi „sanctiunate“ care s'a nemicuit de la 1848 in coce ? Au dora in viet'a constitutiunala legile se facu pentru eternitate ? Si candu ele sunt nedrepte, facute fara voi'a, fara concursulu nostru si chiaru in contra nostra, trebuie ca sè fia stabile, immutabile ? Asie se pare a crede D. I. H. eu inse nu numai nu credu acest'a, ci credu că trebuie sè staruim cu tote poterile de cari despunem ca factori de statu in viet'a constitutiunale, d'a se nemicu cu o d'i mai nainte tote acelle remasitie ruginitu alle feudalismului, conservate spre opresiunea nostra si numai a nostra.

D. I. H. amintesce si legea elect. din 1863. adaugandu că nu a fostu sanctiunata si vorbindu constitutiunalimente neci că a potutu fi, pentru că insa-si diet'a din Sabiu fiindu illegale, tote affacerile ei inca sunt illegali. — Daca diet'a din Sabiu a fostu illegale, nu au fostu pentru că nu s'ar' fi potutu conchiamă legalimente, din cauza uniunii sanctiunate, ci au fostu din alte cause, din cari neci insa-si legea de uniune, de si sanctiunata, nu are tote atributele legalitatii. Reactiunea care s'a jocatu intr'unu modu forte crudelu cu poporele, prin urmare si cu romanii, atâtua la 1848 cătu si la 1863/4, au facutu ca nemica sè nu fia legalu din tote căte s'a facutu in acelle tempuri.

Legale este uniunea candu nu s'a essecutatu inse-si prescriptele legii de uniune, si anume §. IV. si V. art. de lege VII. din 1848. ung, ? apoi §. II. art. I. 1848. Transs. ? Candu atâtua in acese, cătu si in art. II. 1848. Transs. se cuprindu prescripte cari neci pana in diu'a de asta-di, dupa a dou'a lege de uniune, si dupa a dou'a sanctiunare, au remasitie neesecutate ? Ar fi de prisosu a le cită cu de amenuntulu, pentru că D. I. H. le cunosc forte bine, dar' le cunosc si publiculu cetitoriu atâtua din legile inse-si, cătu si d'intr'unu din procesele de presa alle „Federat.“, candu Redactorulu se aperă cu acelle legi in mana si fù — acuitatu (absolutu) de curtea juratiloru magiari din Pest'a. — Dar ore legale numesce D. I. H. acea uniune care s'a facutu fara invoirea majoritatii locuitorilor tierrei ? D. I. H. inse dices d'impreuna cu toti magiarii „Romanii n'a potutu cooperă la crearea legii de uniune si daca li place si au primitu desrobirea (desfintarea iobagiei) placati si primesca si uniunea, căci cei ce avuse dreptulu d'a-i desrobili au avutu si dreptulu d'a decretă uniunea ? Acesta argumentatiune este totu ce poate fi mai falsu, mai sucit. Dupa desfintarea iobagiei nu mai aveau dreptu privilegiati de mai nainte a decide numai ei a supr'a destineloru patriei, ci trebuiā sè asculte si pre cei desrobiti, devoniti liberi. Poteau face inse ca sè nu desrobescu pretierni si sè decretedie uniunea, dieu unii, dar' mie mi-ar' placé ca Dloru sè-mi spuna cum ar' fi potutu face la 1848, ca sè nu desrobescu pretierni, candu neci privilegiati cei mai tari din Ungaria n'a potutu si Contele Seceni intrandu in siedint'a dietale, in carea se decretă desrobirea, disse suridiendu ruginitiloru ciocoi : sè vediu cum

Pretelui do Prenumeratilupe :
Pre trei lune 8 f. v. *
Pre siese lune 6 " "
Pre anulu intregu 12 " "
Pentru Romani's :
pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
" 6 lune 16 " = 16 " "
" 3 " 8 " = 8 " "
Pentru insertiuni :
10 or. de linia, si 30 or. tacs'a tim-brale pentru fise-care publica-tiune separatu. In locuui deschis 20 cr. de linia.
Unu exempliaru costa 10 cr.

veti opri asta-di cursulu apeloru ? Sè lassamu inse argumentatiunile acestea, sè stamu strinsu pre terenul legalitatii. Dato non concessu că magiarii a potutu decretă uniunea fara a intrebă pre romani, cari era extra muros constitutionales, potutu au ore decretă ei (magiarii si secuui) fara de invuirea Sasiloru factoru egalu indrepatat ? Singurul veto alu Sasiloru este de ajunsu a nemici legalitatea „in repari petiorem esse prohibentis causam“ . . . căci „Quando aliquid commune est ut universis, id ratum est, quod major pars statuerit ; quando vero commune est ut singulis, tunc potior est causa prohibentis.“ — Rescriptul I. imp. din 1861. dices. Ceea ce privesce uniunea (Transs. cu Ungaria) care s'a decisu fara de libera invoire a natiunii romane si sasesci, se observa, că acesta uniune neci odata n'a ajunsu la deplina potere de lege, dupa publicarea concluselor aduse unilateral alintate, s'a desfacutu in fapta si preste totu va fi neesecutabila pana atunci, pana candu locuitorii nemagiari ai Transsilvaniei si voru vedé pericitate interesele loru natiunali prin acesta uniune“. . . Insu-si rescript. imp. din 6. oct. 1865. cătra diet'a din Clusiu, vorbesce despre revisiunea legii de uniune ca unicul subiectu alu consultarilor inculeste si ditei ung. E bine, cei ce se opusesse uniunii la 1848. se oppusera si la 1865 si la 1868 si se oppunu asta-di. Uniunea s'a facutu totu-si a dou'a ora, si legea fu sanctiunata a dou'a ora. Acum lassamu ca D. I. H. sè ni descurce „legalitatea.“ Cu legalitatea si totu cu legalitatea restignira si Judanii pre Isusu. Rogam dar' pre D. I. H. sè mai labesca cu legalitatea si sanctiuni . . . Am disu că : pacte, conveniente, etc. nu obliga decat pre cei ce le au facutu, totu asie stă treab'a si cu legea de uniune, si asie are sè stă pana candu dreptulu si dreptatea voru ave valore in lume, si elle au mai mare decat legalitatile fia si sanctiunate. Legalitatea nedrepta este illegalitate si ea neci prin sanctiunem nu devine drepta, ci remane illegalitate sanctiunata, si acest'a in poterea drepturilor atâtua divine cătu si umane. Istori'a genului omenescu este plina de illegalitatii, perjurie, etc. dar' ea, prin judecat'a sa, confirma in ultim'a instantia ceea ce este justu si persecuta, ca Nemesea, in-fraictiunile . . .

Legea elect. facuta in diet'a din Sabiu, prin concursulu Rloru, cari aici fusesse domni (aoeo ! domni d'a face totu ce li-se porunciā, adeca dupa doctrin'a autoritaria professata si urmata fidelu de D. I. H.) este ticalosa, dices D. I. H. si am disu-si eu in „Concordia“ atunci candu se facusse si o dico si asta-di, dar' totu este ce-va-si mai buna, asta va concede si D. I. H. de cătu cea din 1848, adeca cea de asta-di si decat ceea ce se face acum, apoi de atunci au trecutu aproape 10 anni si s'au facutu si uniunea fara a se essecută si legile conditiunate prin uniune. Eu credu in progressu, in poterea spiritului timpului (in care D. I. H. dices, dar' numai dice, că dsa nu crede) umanitariu si civilisatoriu. De n'ar' essiste acesta potere, sclavi am fi asta-di si individualimente precum mai suntemu inca natiunalminte. Sè luptam inse cu spiritulu secului pre callea progressului, éra nu, urmandu doctrin'a autoritaria a Duii I. H. sè ne dàmu legati in plina domnl'a vietiei constitutiunali, multiumindu-ne cu cete unu ossu de rosu, neci pote fi missiunea nostra d'a urmá pre sasi, cari dupa ce protestasse se paru a fi multiumiti, pentru că „deocamdata“ se bucura, că mai nainte, de privilegiile conservate si dupa uniune. Noi nu vremu elemosina, noi ceremu drepturi, si, cătu pentru romanii Transilvaneni, aceste mai usioru se potu elupta si conserva in Transsilvania autonoma, decat in Ungaria centralisatoria, in asta mare caldare si topitoria magiara, pre a carei-a torta sunt inscrisse cuvintele ce Dante le pusesse pre portalulu infernului „Lasciate ogni speranza, voi ch'entrate.“ (Lassati afara tota speranta, voi cari intrati.)

In Transsilvania autonoma neci manoperele celor mai arteficiose, neci preferint'a ce dà magiarilor si (din gratia acestoru-a) Sasiloru favorabil'a impregiurare, căci dinsii se afia in possessoriulu privilegiilor, nu potu tiené pre romani in sca-

vagiu natiunale, după încreșterea celui individual. Dar' mai este încă și „momentul natiunale,” carele pentru noi este mai pre susu de toate considerante, chiar mai potintă și decât singură cestiușa de libertate, și acestuia să nu-lu perdem neici odată din vedere. Ajunga la fi indegetat. D. I. H. de să, dorere, nu consumă cu noi, ne înțelege însă mai bine decât că ori Dsa, ori noi să avem nevoie de ulterioare sprijinire.

(Va urmă.)

Confederatiunea Latina.

(Urmare)*)

II.

Intr'un alt Nr., diariului nostru cercetează dacă înadeveru și practica ideii Confederatiunii latine.

Candu propune cineva o modificare ore-care în asidiamantul de până acum al Statelor, înainte de tot are [detori] de a procede cu multă cumpenire, și de a nu face un pasu înainte fără a avea în vedere trecutul, fără a fi deplin luminat asupra drumului istoriei, care este maestră adeverată și vietiei natiunilor. Istoria este o speciațitate propria cu deosebire sciintiei de Stat; prin ea mai cu seama sciintiei de Stat se deosebesc de invetiaturile curăță speculative. Astfel procedeau publicistii vechi cei mai însemnati, Machiavelli, Guicciardini s. a., înțemeându prefațe istorice tote preceptele politicei.

Astfel avem a procede și noi. Vietia politica a poporilor moderne va fi caleuză fidelă pentru viitorul nostru.

O problema de urgență necesită se prezinta poporilor inspaimantate în urmă victoriilor fortelor precum penitorie ale Germanilor: această problemă e, cum să se asigure libertatea și independenția Statelor în fața Germaniei? Această problema nu rezare din considerația nici ale noastre nici ale altoror: ea nu e de căuță consecinția logică a fortelor și a puterilor și a evenimentelor.

A domnii si a trai viță politica prin grăfă lui D-dieu nu se mai poate; a domnii si a trai prin gratia si la umbra, creduta până acum sicura, a civilizației moderne, și o illușie si mai rea, după ce făculu si făculu au devinut factorii dreptului, si după ce Joue alu anticiuații a reavut altările sale cu fulgere si tunete moderne, caroru-a sciintia li-a datu totu tributul puterii sale grandiose de astă-di.

Lumea nu poate scăpa de logica evenimentelor. Si dacă nu poate, si dacă aceasta logica, intocmai că fatul, că urșita celor vechi, tărie lumea incatenată în derulul carului seu, lumea și fortata a medită si a rezolvă problema ce derivă înesorabilmente din aceasta nouă fază a umanității.

Problema cauta deci a fi rezolvată, si nu se poate rezolvă, de căuță său standu gătă a murî lasandu campulu liberu invaziunii si concistei, său, dacă mai vremu viață, pregătindu-ne a opune cu efectu fortia contră fortiei.

Ajuns la acestu punctu, si privindu ori-cine fortile diverselor Statelor, în starea loru isolată le gasescă insuficienți pentru aperare. Dacă ostirile Franței, triunfatorie în atâtă batalie în Crimeea și în Italiă, au cadiutu; dacă două imperii militare de mai multe secole, fure asternute la pamant, unul (alui Austriei) în căteva septembare, celu-a-lalătu (alui Franței) în căteva luni: voru reziste ore invaziunii, Italiă singura, Spania singura, miciile regate alui Portugaliei și alui Belgiei singure, jună România isolată, parazita, singura, și Franția viitoră, invinsă astă-di și impunătăția în prestigiu, teritoriul, materialul de resbelu și ostirea sa, singura ce poate să facă?

Dupa toate acestea, naturalmente nasce întrebarea: cele două imperii invinse unul după altul, aru fi fostu ore invinse totu asemenea, dacă invadarea avea de a combate în acelu-a-si timpu fortile unite ale amendoror? Că năru fi fostu invinse, ni o spune pacea de Pragă stipulată cu repediunea aburului, indată ce Bismarck suspectase că Franția voia să curgă în ajutorului Austriei. Astfel că uniunea fortelor militare și o necesitate pentru tările care nu au preponderenția militară și a Germaniei, și astă-di aceasta preponderența după Prusia nu o conservă de căuță Rusia și Statele-Unite ale Americei. Nu remane deci se potoporelor mai slabe, spre a acoperi insuficiența fortelor loru și spre a obține unu echilibru posibil, de căuță a-si intru singurătatele loru forte militare printre unu ordinament comun: nu li remane adeca de căuță a se confedera militaramente pentru a-si salvă libertatea și independenția.

A-si pune cineva speranța în Anglia, nu se poate: ea e prusiana; în Austria si mai pucinu, pentru că ea, deși lingua astă-di de către invadatorii, nu e mai pucinu amenintată la rândul ei, si dacă nă potu ea său a fostu impedeata de a ajută pre Franță, nu i se va ertă, si dacă ar vrea să sara întră aperarea Italiei său Spaniei; despre Rusia nu e nevoie de a mai dice ceva, eră Franția și umilită si incapabile de a se garanta pre sine insa-si pentru lungu cursu de timp. Suntem dar singuri și singuri și

pre lume; si e pentru primă ora, că Europa se află într-o poziție mai rea de căuță aceea în care se află pre timpul caderei imperiului roman, cartii-a și mai remasă înca osuri potintă, cari impedează în cursu de mai multe secole victoria preponderențelor fortelor ale barbarilor.

Pentru noi Italianii (dăce La Confederazione Latina) e ceva mai multu. Preteste de invaziune nu lipesc nouă imperiu; avem papalul nemulțamit în România, acestuia vechiu aclamatoru al strainilor în Italia. Si dacă astă-di Prusia se tiene în rezerva în cestiușa Papei: cine poate fi sigur de purtarea sa de mană, atunci candu poterile nouă imperiu vor fi mai bine consolidate?

Ori în către ni interzemu privirea, avem cuvinte de a înghiță de teroră: fortă nuda și singură domna în Europa, și cum ea respectă dreptul, o vediură în Franță. Dar' după teroră și chiaru înse-si perturbatiile terorii, a intinde fără resistență și cu lăsatate gătul sub securitate, nu e faptă de omeni, si repugna instinctului de conservare, care este acela-si în națiuni că și în individi.

Ce remane dar' de facut? A intru fortile toturor; și se confedera între sine tările care se simtă slabă, pentru că să nu cada prada fortelor și dieului tu nu, astă-di arbitrul dreptului în lume.

Confederatiunea ce propunem, gasesc basele sale istorice solide și vechi în sistemul alianțelor ce salvă civilizația lumii înainte de anul 1870. În adeveru, atunci candu ună său mai multe națiuni precumpană, prin poterea loru, cele-lalte se uniă între sine pre căuță timpu echilibriul era amenintat, pentru mai multe luni său cătă odată și pentru mai multă de un quart de secolu, cum se intemplă în resbelul celu de trei-dieci de ani.

Cu acestu sistemul se trai în Europa după caderea imperiului roman. Cu finitul secului din urmă și în primii cinci-spre-dieci ani ai secului curent, alianțele Engleză, Austriei și Rusiei, în cursu de 20 ani scapă aceste tările de absorbția franceză și li deteră apoi victoria de la Waterloo. Alianțele Nordului contră Revoluției dispută aces-telei-a terenul preste o diuimetate de secolu. Alianța intima între Prusia și Rusia a distrus la 1866 imperiul milenar al Habsburgilor asupra Germaniei; și o alta triplex alianță a Prusiei, Rusiei și Engleză, acoperita de către acești două în armă complici prin velul pre facut al unei neutralități proditorie, a datu lovitură de grăție prestigiuui și preponderanței franceze și celui de alu douile imperiu. Astă-di confederatiunea și-găsesc germanuloru în acestei și alte alianțe de o durată mai multă său mai pucinu lungă ce au existat pururea în Europa. Si astă-si precum alianțele durată cătu și pericolul ce le provocă, și precum de astă-di va tine său timpu nemesaratu, neprevedutu, va fi permanentă: astă-si alianțelor timpurarie vor succede acum alianțele perpetue, adecă confe deratiunile, care voru naște dintr-o condiție istorică a umanității cu unu caracteru de permanentă din cauza permanentiei pericolului.

Rusia se tiene potintă de mai multi secoli, și tota Europa mai multă său mai pucinu facisi fă constrinsă de a se mantină aliată contră ei. Germania ce se redică acum în centrul Europei, face mai multă de căuță Rusia, și veri-cine o va consideră astă-di, că mai cu potere și mai bine provoată cu duci și ostiri esercitate, va nimeri adverată și dură realitate politică.

Europa deci se află astă-di în acea-si necesitate de a sta compactă în fața Germaniei, că mai înainte în fața Rusiei, spre a-si aperi propriă libertate și independența. Vomu dice mai multu; proclamarea nouă imperiu germanu, fondat de noii Longobardi, e o provocare facută lumei, provocare teribilă, avendu pentru sine labarul victoriei, apoi si formă proclamării si pretensiunile unanișe ale Germaniei intregi, cu toti scriitorii germani în frunte, o spună pre facia, că avem în secolu XIX reinvierea imperiului Carlu-Magnu, care însemnată supunerea tacuta și vasală toturor poporelor și principilor Europei dinaintea nouăim Cesare. Da, Carlu-Magnu ese din momentu reintinerită prin fortă și barbaria. Nemții sunt cari lu facu să se reinvia, și în fruntea Nemților profesoratul nemțescu. O spune acăsă „Times,” organu nemțescu, de si ese în Londra. „Profesorii nemți, dăce acestu diariu, au manifestat că mai selbatice teorii în privirea teritoriilor din afara cari trebuie să fie anexate Germaniei unite, fără a provocă vre unu semnu de nemultumire.” Ni o spune si contele de Cray în Cameră deputaților din Monaco la 19 ianuarie 1871. Nu li mai ajunge Nemților Germania crescută, precum e adi, prin teritorie danese, poloneze și francescă: înainte, totu înainte: labarul germanu porta scrisa pre foile sale fluturande concistă Europei. Ei voru Germania a ceea mare, care va să dea absorbția și germanisarea Italianilor, Ungurilor, Romanilor, Slavoru, adecă a tuturor poporelor ce constituie astă-di imperiul Austriei, și astă-mai departe. Pentru că era cum încheia contele de Cray discursul său în cameră bavareză: O alianță cu Austria și unicul midilociu pre a realisă și ea un mare Germanie!

Adeverat că în acelu-a-si timpu nouă Cesare dăchia și că „nu aspiră prete frunțările sale de căuță la unu co-

merciu cu cele-alte popore intemeiatu pre respectivu reciproc alu independenției proprie... că Imperiul nemțescu e imperiul pacei!... Candu se dicu și scriu asemenea cuvinte, ele prevestesc cele mai grave evenimente. În limbagiul oficialul imperiului pacii scimu ce va să dică, va să dică imperiul resbelului; respectivu independenției altor popore, se traduce prin o pre-siune si concista.

Pericolul e astă-di nu numai de o intensitate precum nă mai fostu nici odinioră, dar' e chiar de facia, pentru că Germania are unu milionu soldati, rupti în maestrii armelor. Victoriele Germaniei, poporul barbaru în fundu, dăce contele Ricciardi, dar' avutu de totu instrumentele cele mai eficaci ce poate dă scientia și civilitatea, amenintia civilitatea Europei, nu numai prin fortă sa propria, dar' si prin alianța giței germanice cu cea slavica. Pericolul e eminente și gravu; momentul e supremu. Una confederatiune potintă a giței latine e nu numai necesaria, dar' cauta a se face immediat, înainte de a interveni nouă imperiu consolidat spre a împedecă cu propouderantia fortelor sale.

Confederatiunea latina ce propunem nu difere căuțu-si de putere de veciile alianțe, afară numai că, după condițiunile in cari se află acum Europa, acăsă confederatione nu va fi marginita la unu determinat periodu de timp, totu odata ea nu va potă recușa unu asediamentu militari uniformu, totu-de-ună in stare de a pune stavila inspaimantatorul organismu militarul alui Germanilor care amenintă la totu momentul libertatea și independenția Europei. Acestea sunt necesități politice care se impun, si contră carora-nici unu rationamentu speciosu nu are vre-o valoare. Sunt tradatori patriei acei ce prin sofisme si spre a servir strainului abatu pre popore de a îngriji de salutea loru comune. Acești tradatori de patria in acestu chipu aruncă Franța in apăstă teribile in care dispare acum politicamente; totu astă-di stau gătă să facă pentru Italia, pentru Spania, Portugalia, România, pentru Belgia, Elveția, Olanda și alte tările, tote asemenea amenintate de fortele preponderante ale Germanilor.

Nu usioru obstacolul pentu semnarea unui pactu federal sunt gelosiele interne ale Statelor. Cu tote acestea, daca o federatiune micsoreaza într-unu gradu ore-care libertate de actiune a unui guvern, apoi invasiunile nordice o distrugă de totu si reproducă evul mediul. De alta parte, o ingeriță inevitabile a confederatiunei, o permite usioru frată de astă-di a poporelor, civilitatea comune, originile comun si fondul comune alu limbelor, adeverate dialecte ale acelei-a si idiome. Chiaru pentru aceea adeveratele confederatiuni nu se potu stabilii de căuță intre popore avându acele-si legături de origine, de limbă, de cultura, de credință, de instituții si viață politica.

Daca Elveția a legat impreuna trei naționalități, si republie Stătelor-Unite ale Americii reunesc pre teritoriul seu naționalitățile toturor vecișelor tările ale Europei, cu căuță e mai posibile o confederatiune care are să apropie intre sine nisice populații, care prin aceea-si limbă comune a formatu in cursu de mai multe secole istoria, doctrinele, scoalele, aspirațiunile si civilitatea loru?

Cu Germania nu avură de căuță lupte milenare, si anume Italianii de abia sunt cătă-va ani că mai resuflă de răbbită de desca, care se reversă astă-di asupra miserei Franție; cu Rusia nu avem simpatie nici antipatie, suntem indiferenți; cu Engleză ne aflăm mai in acea-si termini că si cu Rusia. Legature de fracie nu se socotesc de căuță acele ce există intre tările astă-dăse la tineri, cari există de două milii de ani in capu, fără a fi înscătă vre-o data de a se consideră intre sine că fractiuni ale acelei-a si familiei.

Asă dar' daca grelele impregiurări ale Europei impun necesitatea unei confederatiuni de Stături care se subordone, si inca cu multu mai bine, confederatiunea germană astă-di schimbă in imperiu, acăsă liga de stături, său confederatiune nu e posibile, ea nu va potă nici va trebui a se constitui, intre alte popore de căuță acele care se tragă din viață latină.

(Va urmă.)

Cameră representanților Ungariei.

Siedintă de la 16. februarie 1872.

Vice-președintele Iosif Ban deschide siedintă la 10 ore a. m. Dintre ministri sunt de facia: Lónyay, Kerákoly, Tisza, Pavler si Szlávy.

Dupa verificarea procesului verbalu din siedintă pre-cedenta, presedintele anunță, că Majest. Sa a suspendat pre Coloman Bedecovicu din postul său că banu alu Croației, despre ce cemeră i-a actu.

Aloisius Degré adresașa ministrului de culte si instructiunea următoarea interpellatiune: Considerandu, că în institutul din Vatiu alu surdo-mutilor se intempla abusuri si disordini; că instructiunea si defectuosa si nutritea astă de rea, incătu elevii, spre a-si potă potoli fomea, pentru cătă-va cruceri facu servită de hamali la calea ferata; că disciplină a decadut cu totul; considerandu, mai departe, că acestu institutu, cu ocazia alegerilor de deputați se preface in taverna de betja si cortesia, imbetandu chiaru si pre elevi si dandu-li cele mai reale esempe, — intreba pre-

*) Vedi Nr. trecutu alu „Fed.”

D'in prefectura Zarandu.

Baia-de-Crisiu, 14. ianuarie, 1872.

In Nr. 131. alu „Federatiunei“ d'in anului trecutu ati imparatescu, Dlu Red ! d'intro' scrisore particulara urmatoarele : „Am intielesu că Dlu H. a intrevenit la V e g - s i e u, că să nu faca schimbare in usulu de pâna acum alu limbei romaneșci la tribunalu, cartea funduaria si judecările singulare. Si fia disu spre lăud'a lui Vegsie, că a dispus se sustină acestu usu, de altmintrena forte legalu, elu inse fricosu cum este, a facutu in privint'a ast'a intrebare la ministrul justitiei. A c e s t u p a s i u a l u l u i V e g - s i e u p o te s e p e r i c l i t e z e t o t u.“

Celu care ti-a imparatescu aceste a fostu bunu — său mai bine reu — dar' in tota intemplarea adeveratu profetu. Intrebarea dului Vegsie a periclitatu, ba a nullificata usulu limbei romane la tribunalulu d'in Zarandu. Dlu Vegsie in locu de a se pune sub scutul legei, s'a umilitu a intrebă pre ministrul magiaru, daca pota ore limb'a romana să se mai sustina in usulu legalu la tribunalu, alu carui președinte e dlu Vegsie ? Cine nu pota prevede respunsulu ministrului magiaru la asta intrebare ? Si intru adeveru, ministrul justitiei, Dlu Bittó, a avutu curagiul barbarescu de s'a pusu asupra legei si făra de lege a ordinat dulu Vegsie, că să introduca in tote si preste totu limb'a magiana.

Er' dlu Vegsie, — fricosu cum este si făra curagiul ce-lu da chiaru legea, amu dice slabu la angeru daca n'ar fi barbatu, — se supune orbesce si umilitu ordinatiunii ministrului. Astă dar' numele dului Vegsie si alu comandanței lui seu Bittó voru fi nemuritorie in atentatulu si mortea limbei romane la tribunalulu d'in Zarandu. Astă dar', dlu Vegsie n'a sciutu chiaru in poterea legei să conserve aceea, ce barbatii Zarandului in frunte cu H. s'a loptat de diece ani ! si ce acestu tribanalu a lasatu legale ereditate nouui tribunalu si nouui seu presedinte.

Că-ci me provocu dora prea multu la legile arbitrarie aduse de camer'a unguresca in respectul națiunalității si a limbelor d'in tiera, — pota voru fi unii d'in cetitorii acestui prea pretiuitu diurnal, caru voru fi aplicati a crede, că prin acăstă asiu voj să dau si respectivu să votezu incredere si multumita corpului legiuitoru; deci că să delaturu de la mine tote presupunerile de acăstă natura, afirmu — de-să potecu a mă 6ra — că aceste legi — precum lumea întrăga le scie, — sunt aduse anume in contr'a națiunilor colocutorie nemagiane in genere si eminente in detrimentulu națiunii romane. Si vedi ! stapanitorii momentului nici aceste legi create de ei insi-si in defovarulu nostru, nu le sustinu si nu le executa. Acăstă e mai multu decătu fără de lege, este sacrilegiu (ce va fi dicundu 6re la aceste dlu supremu consilieriu la suprem'a curte de contabilitate I. Hossu, carele nu cunosc altu amoru, decătu celu-a alu unionei Adelului cu Ungaria ? :)

Se revinu inse la trebele nostre locali. Ni se imple anim'a de dorere si indignatiune, si ingrigire ne cuprinde, candu ni aducem aminte, că daca la nou'a organizare politica a comitatului nu dlu H. va fi . . . , dar' acăstă o lasămu pâna la tempulu seu.

In orulu 7. alu „Federatiunei“ d'in anulu curiute am promisu, că voi imparatescu rezultatulu alegerilor membrilor pentru nou'a representantia a districtului nostru.

Comisiunea verificatoria alalta-ieri (12 febr. a. c.) si-a terminat lucările sale si resultatulu este că :

In cerculu Ciuciu s'a alesu si verificatu : Iosifu Sircă, Georgiu Popoviciu, Arseniu Leuca, Maximu Popoviciu, Dumitru Popu si Ionu Ardeleanu, toti romani.

In cerculu Halmagiu : Sigismundu Borlea, Ionu Groză, Tobia Mihaloviciu, Gratiianu Popu, Nicolau Robu, Nicolau Costină, Ionu Costină, Teodosie Mihaloviciu, Georgiu Mihaloviciu si Mihaiu Niculă, toti romani.

In cerculu Vati'a-de-diosu : Aleșandru Siulutiu, Constantinu Talosiu Andreiu Puticiu, Elia Baltescu, Ionu Rusu, Niculau Geoldea, Ionu Micluti si Ionu Feieru, toti romani.

In cerculu Bai'a-d-Crisiu : Georgiu Beovicu, Amosu Francu, Niculau Hentiu iun., Ionu Iurcă, Iosifu Tisu, Ionu Lesingu, Pavelu Romanu si Ionu Hardutiu, toti romani.

In cerculu Bradu : Dr. Iosifu Hodosiu, Ionu Motin, Georgiu Gavrila, Nicolau Mihaltianu, Militonu Simu, Artemie Fenesianu, Constantinu Costinu si Simeone Bacila, toti romani.

In cerculu Valea : Teodoru Popu, Ionu Francu, Ionu Manea, Petru Lupea, Ionu Simionasiu, si Antoniu Cuceanu, toti romani.

In cerculu Bucesi : Georgiu Secula, Gerasimu Candrea, Ionu Cosieriu, Davidu Steavu, Danielu Popu si Ionu Ungu, toti romani.

In cerculu București : Sava Borha, Avramu Boticiu, Fugata Nistoru, Petricu Lazaru, Tobia Todoranu, si Simeone Bobariu, toti romani.

In cerculu Baita : Georgiu Moldovanu, Petru Stoica, Ursu Nisa, Danielu Gaboru, Iustinu Adamoviciu si Antiochu Francu (acestu d'in urma nu e verificatu), asemenea toti romani.

Așa dar', precum se vede, membrii alesi ai reprezentantei districtului Zarandu sunt toti romani, 63 verificati si 1 neverificat ; era d'intre cei virili 31 romani si 33 neromani, (nu magiari.)

In urma notificu inca, că terminulu pentru constituirea novei reprezentante e desipru de comitele supremu pre 21 ale lunei curinte, si celu-a pentru alegerea oficialilor pre 26 l. c., totu de către comitele supremu ; acestu din urma terminu nu seiu cu ce dreptu, căci legea nu da comitei supremu astfelu de dreptu ; dar' despre acăstă mai pre largu cu alta ocazie, candu adeca mi-voiu luă voi'a, cu permissiunea Dv.) a vi relată despre adunarea constitutive a reprezentantei districtului nostru.

Naseudu, in 12. ianuarie 1872.

Dle Red. ! In Nr. „Federat.“ din 21. ianuarie 1872. se pune unu „nechiamatu“ si intre alte neadeveruri mai apostrofă si aceea, că resumeniu eu activitatea fostului comitetu reprezentativ asiu fi disu : că acelui-a cu deregatorii sei a facutu in 10 ani mai multu decătu au facutu său aru face altii in 100 ani.

Totu de-oata mi dă si iertatiune rogandu si pre Ddieu, că să nu-mi inseme de peccatu aceea, ce d'insulu mi atribue a fi disu.

D'in acestea, precum se vede, d'insulu se crede, că are mare putere si glasulu i'sar' suf pâna la ceriu, ce inse mai nu crediu de-ora-ce astfelu de raporturi mai multu se tienu de cetele celor ce ambla intru intunericu ; si că se tieni de astfelu de cete, am onore a-i demonstră prin aceea, că eu, resumeniu activitatea fostului comitetu reprezentativ, am disu, că ceea ce de 100 ani a fostu dorintia nostra (va să dica a populatiunei fostului allu doilea regimenter romanescu, că nu cum-va domnul corespondinte „eu“ să me pricpea reu) sub acestu comitetu s'a realizatu.

In cuvintele acestea cugetu, că neci unu omu, caruia nu-i lipsese vre-o doga, nu pota afăla acelui intellessu, că fostulu comitetu si deregatorii sei aru fi facutu in 10 ani mai multu, că cătu au facutu său aru face altii in 100 ani.

De cum-va i'sau parutu d'insulu vorbele melle parte că verdi parte că uscate, la acăstă este cauza infirmitatea poterilor spirituale ale d'insulu insu-si. De cum-va d'insulu nu-mi mesură gur'a, ci urmă cuvintele melle, atunci sum securu, (daca cum-va nu este de la natura reu la anima că nu me pota intellege, precum a benevoitu a me intielege).

De parte de mine a-mi aserie vre-unu meritu pentru acestu districtu, afara de acelui-a, că de căte ori am scrisu despre ellu si deregatorii lui, nu am scrisu neci-oata neadeveruri, nici am insultat persoane. Apoi acelie optu svari, ce domnul „eu“ voiesce a mi le dă, ar' face bine d'insulu mai antău insu-si, chiaru si numai două, de a le urmari, mai dandu-i si eu inca unul, că in viitoru mai antău să cugete apoi să scria.

Atât'a domnule „eu“ si inca un'a : in viitoru asiu voi ca, candu me vei mai atacă, să esu cu onoratulu nume in publicitate.

Nicolau Besanu, protonotoriu distr.

VARIETATI.

** (Emigranti austriaci.) In an. 1871. au emigrat d'in Austria la America cu totul 8328 persoane, si adeca 7273 d'in Boemă, 58 d'in Ungaria si 997 d'in celea-lalte provincie.

* (Armată romana) e impartită in 4 divisiuni si constă d'in 8 regimenter de infanterie de căte 3 batallioane si $\frac{1}{2}$ batallionu de intregire ; 1 companie disciplinaria ; 4 batallioane de venatori de căte 4 companie ; 3 regimenter de cavalerie de căte 4 escadroni si 1 de intregire ; 1 regiment de artillerie pedestru si 1 ecuestra, fia-care batterie cu 6 tunuri ; 1 companie de pioneri (pontonieri) si 1 despartimentu de trenu ; 2 batallioane de genii de căte 4 companie ; 1 companie de messeriesi ; 4 escadroni de trenu si 5 de gendarmerie ; 1 companie de trupe sanitare si $\frac{1}{2}$ batallionu pompieri. Afara de acea mai sunt in Romania 30 escadroni de dorobanti, cari inca sunt impartiti prin cele 4 divisiuni ale armatei ; unu corpu de granitieri cu 16 batallione de căte 4 companie si 30 batallione de militsa cu căte 6 companie. In resbellu constă fia-care divisiune d'in 2 brigade de infanterie de căte 2 regimenter infanterie, 1 batallionu de venatori, 1 brigada de cavalerie cu artilleria receruta, 1 batallionu de genii si rezervele correspundietorie. Poterea combatenta se urca la armată regularia la 24.632 infanteristi, 4000 venatori, 3099 calařeti si 96 tunuri. Batallionele de granită numera 3200 feticiori, dorobanti 12.000, calařeti si milita 30.000 feticiori. Armată romana constă deci pâna acum'a d'in 77.051 feticiori si d'in barbatii de langa 96 tunuri. Cătu de curandu inse se va redică la 100.000 feticori bine-disciplinati.

** (In seara de la 23. Ian. v. 1872) s'a celebrat in Iasi cu multa splendore cunun'a civila si religioasa a lui A. Varnavu Liteanu si a domnisoriei Lucia Co galniceanu. D. M. Cogalniceanu, dupa finirea acestei ceremonie, a daruitu una suma de bani in favorulu sericatoru si in acăstă fapta a fostu imitatu si de amabilulu seu

*) Ba, ve rogămu, multamindu-ve pentru imparatesiri de atât'a interesu pentru publicul rom.

Red.

lu ministru, că are cunoștința despre tote acestea ? si daca are, cugeta d-sa a face despusețiuni spre a pune căpetu acestor abuzuri ? — Interpellatiunea se prezinta ministru concernante.

Ministrul de comunicatiune Ludovicu Tisza responde la mai multe interpellatiuni, si anume la interpellatiunea lui Frider. Bömches, relativă la junctiunea căilor ferate romane, dice, că d-sa urmaresce cu mare atenție totu ce se intempla in România in privint'a căilor ferate. Tinența guvernului magiaru in negociațiunile cu guvernul român trebuie să convingă pre interpellante, că guvernul magiaru nu va inchiaia nici o convențiune, careva pericolă intereselor tierelor de sub corona magiară. De altmintrea negociațiunile sunt in cursu si pentru aceea de-o-cam-data nu pota să dăe deslușiri mai detaliate. — Bömches se multumesc cu respunsulu si camer'a i-e actu despre elu.

La interpellatiunea lui M. Tancics, referitoria introducerii limbei magiare la societatea pentru navigația pre Dunare, ministrul responde, că guvernul neșuește necontentu a introduce limb'a magiară in comunicatiune ; inse aici nimicu nu se poate precipita si fortă, fără daune esențiale. — Interpellantele nu e de facia si asiile i se rezerva dreptulu spre a-si face observațiunile.

La interpellatiunea lui Desid. Gromon si St. Majoros relative la trecutorea căilor ferate Alföld preste fluviul Baciu intre Gombosi si Bogoieva, ministrul responde, că diet'a a decisu a se face aici una trecutoria cu valoare in locul unui podu stabilu, prin urmare nimenea nu poate fi responsabilu pentru acestu obiectu. De altmintrea guvernul se ocupa de acăstă asfacere si oratorele roga camer'a, că la tempulu seu, candu guvernul va prezenta proiectul in asta privintia, să voteze spesele necesare. — D. Gromon nu e de facia, er' St. Majoros nu este multumit cu respunsulu ministrului.

Rezundiendu ministrul si la interpellatiunea lui Ciotta, referitoria la clădirea portului fiumanu, care nu face mare progresu, camer'a trece la ordinea dilei si mai inainte de tote si-voteaza bugetulu seu pre lun'a lui ianuarie in suma de 71.872 fl.

Urmează continuarea desbaterii asupra asacerii bancei.

Ernestu Simonyi, primul oratoru, dice că parerile d'in elaboratulu comisiei de ancheta nu sunt drepte. D-sa protesteza, că acăstă asfacere se considera că o cestiu de oportunitate si e de parere, că Ungaria să se foloseasca de acăstă ocazie spre a se elibera de sub tutoratulu creditului seu si a-si infinita o banca națională propria. In fine oratorele recomenda votulu minorității comisiei de ancheta spre primire.

Coloman Ghyczy, dupa ce si-desfasura parerile in acăstă privintia, prezinta si recomenda spre primire urmatorul proiect de rezolutiune, subscrisu de mai multi deputati, dupa care ministeriul este insarcinat, că fără amenare să se intielegă cu ministeriul celor-lalte tiere si regate ale Majest. Sale in privint'a stabilirei detoriei florante, ce constă d'in note de statu, său in privint'a despuștiunilor, cari au de scopu imparțirea acestor note, si inca in sesiunea prezinta a dietei să prezinta unu proiect de lege, relativ la restabilirea valutei si la infinitarea unei bance de note in Pest'a, carea să fie independentă, să-si schimbe notele totu-de-un'a pentru bani de m-talu si să se proveada cu filiale in tote a-ele părți ale tierei, unde interesele comerciului voru recere, privilegiul acestei bance are să fie scurtu si dupa espirarea terminului să intre in viația libertatea banelor, regulata prin legi.

La acestu obiectu mai vorbescu Eduardu Zsedényi, Paulu Mărici si Emericu Iánka si astfel.

Siedintă se redica la 2 ore d. m.

Siedintă de la 17. ianuarie, 1872.

Vice-predintele Bela Perzel deschide siedintă la 10 ore. Guvernul a fostu reprezentat prin ministrii : Lonyay, Kerkapoly, Szlávy, Pauler si Tisza.

Dupa verificarea procesului verbalu alu siedintiei d'in urma, predintele aduce la cunoștința camerei, că deputatul Dr. Iosifu Szabó, alesu in Clusiu, a trecutu la vietă eterna in 16 l. c. săr'a. Camer'a si-esprime protocolar condoliu pentru acăstă perdere, si impoternicesce pre predintele a publică alegere nouă in cerculu respectiv. — Dupa acea predintele anuncia mai multe petitii juredictiunarie, cari se trecu la comisiunea petitiiunarie d'impreuna cu petitiiunea prezintata de deputatul Ioanu Paczolay.

Camer'a trece apoi la ordinea dilei : pretragarea raportului comisiei petitiiunarie privitoriu la petitiiunile delibile de acăstă comisiune. La propunerea comisiei petitiiunile se transpunu ministrilor concernanti spre deliberare definitiva.

Urmează continuarea desbaterii generali a supră bancei. — Mauritiu Wahrman pledeaza in una vorbire mai lunga in favorulu projectului de rezolutiune alu deputatului Trefort Bar. Ludovicu Simonyi se dechiară pentru propunerea lui Col. Ghyczy. Dupa acea mai vorbescu ministrul de finanțe Kerkapoly, Col. Tisza si Eduardu Horn, si cu acăstă

Siedintă se inchiaia la 2½ ore d. m.

